

7.–31. prosinca *Gradska knjižnica.* Za približno 2500 knjiga sastavljen je ceduljni katalog (*Zettelkatalog*), koji se čuvao u posebno izrađenom ormaru, a započet je i posao oko sastavljanja mjesnoga kataloga (*Standes-Repertorium*), te su izrađene prijavnice za korisnike knjižnice, korisničke iskaznice i posudnice za knjige koje su tiskali Mile Maravić i Mirko Dečak, zakupnici Tiskare Carla Albrechta, po cijeni od 50,24 kruna.⁴⁴⁰

Gradska knjižnica, muzej i arhiv. Emilij Laszowski, Zmaj Brloški, sastavio je izvješće o poslovanju Gradske knjižnice, Gradskoga muzeja i Gradskog arhiva za razdoblje od 7. do 31. prosinca 1907. (broj: 93/1908., od 28. travnja 1908.), koje je objavljeno u skraćenom obliku u publikaciji *Izvješće Gradskoga poglavarstva o sveopćoj upravi slobodnoga i kralj. glavnoga grada Zagreba. Zagreb godine 1907.* (Zagreb, 1908.). Cjelovito izvješće Laszowskoga glasi:

*Slavnom poglavarstvu slob. i kr. glav. grada Zagreba
u Zagrebu.*

Pozivom na dopis sl. istoga od 23. marta t.g. br. 14.510./1908. IV. časti se potpisna uprava gradske biblioteke i muzeja podastrijeti priloženi izvještaj o poslovanju grad. biblioteke i grad. muzeja, za vrijeme od 7.–31. decembra god. 1907.

A. Izvještaj o gradskoj biblioteci za god. 1907.

Dne 7. decembra otvorena je svečanim načinom grad. biblioteka, koji dogadjaj pozdravljen je usrdno od sveg našeg novinstva. Od toga dana pak do 7. januara 1908. bila je grad. knjižnica (od 6–9 na večer) otvorena 16 dana, dočim je čitaonica za novine (od 9–12 prije podne) bila otvorena 18 dana. Čitalaca bilo je oko 1100,

poprečno na dan 115. U čitaonici (osim dnevnih novina) čitano je 260 knjiga, ili 16,25 poprečno na dan. Posudjeno je izvan knjižnice 338 knjiga, poprečno na dan 21,1. Ukupni broj rabljenih knjiga iznosio je 598, ili poprečno na dan 37,6 knjiga. Povraćeno je kroz to vrijeme 215 knjiga, a ostalo vani 123. Iskaznica za porabu knjižnice, u smislu pravila knjižnice, izdano je 302.

Gradskoj knjižnici u glavnom bijaše temeljem dio knjižnice grad. pogl. zagrebačkoga, a ovima pridodjose mnogi darovi hrvatskih rodoljuba.

Iskaz darovatelja knjiga gradskoj biblioteci u Zagrebu god. 1907.: 1) Dr. Velimir Deželić 544, 1 album, 4 karte, 2) E. Laszowski 564, 67 rukopisa, 78 karata, 3) Mirko Dečak 3, 4) Sidonija Stoll 14, 5) Feodora Laszowska 55, 6) Josip Žerav 5, 7) Milutin Urbani 1, 8) P. Barušić 3, 9) F. X. Kuhač 1 karta, 10) Uredništvo Vjesnika zem. arkiva 2, 11) Ivana Hiršman 9, 12) Dr. Ante pl. Marković 116, 13) Rubetić, ravn. pom. ureda vlade 52, 14) M. Grivić 30, 15) Jelka Veršec 1, 16) Tiskara Braće Kralj 9, 17) K.Z. 44, 18) Zem. ekonomat bosanski 3, 19) Matica Slovenska 71, 20) Dr. Salavari 4, 21) Dr. I. pl. Bojničić 1, 22) Don Frane Bulić 9, 23) Hrv. gospodar. društvo 2, 24) Dr. Nikola pl. Sržetić 31, 25) prof. Marko Mikšić 30, 26) M. F. Strmečki 40, 27) Rudolfo Magyer 1, 28) J. Marn 1, 29) Dr. Gjuro Arnold 37, 30) Dr. A. Goglia 1, 31) Fr. Bartuš 29, 32) prof. Tadija Smičiklas 615, 6 slika, 6 karata, 33) Tošo Lesić 60, 34) Ljud. Tomšić 7, 35) Dr. Milan Amruš 91, 36) Sv. pl. Gaj ml. 28, 37) A. Vugrin 3, 38) Gospojin. odbor za Strossmayerov spomenik 2, 39) Fr. Strugačevac 8, 40) Makso Kolšek 6, 41) Peroslav Paskiević 4, 42) Kučinić 5, 43) Srećko Šolc 1, 44) Vjek. Siegl 13, 45) Prebendar Starec 10, 11 rukopisa, 12 prigodnih pjesama etc., 2 proglaša 1848., 1 alfabet, 2 osmrtnice Jelačićeve, 2 šaljive srečke, 1 Luna br. 65, 1840.; ukupno knjiga 2042, mapa, karata 89, slika, albumi 7, rukopisa 87, manjih stvari 20; svega – ukupno 2245 komada.

U smislu dekreta gradskoga poglavarstva od 11. maja 1907. br. 216. pr. upravlja gradskom bibliotekom klub "Braće hrv. Zmaja" i to besplatno, kako se je obvezao do 1. januara 1909. Za nabavu knjiga doznačilo je grad. pogl. god. 1907. 300 kruna, o kojima je podnesen i račun.

Broj knjiga koncem god. 1907. bio je oko 6000 komada. Jedan dio tih knjiga (oko 2500) bio je već do konca god. 1907. popisao u t.z. "Zettelkatalog", dočim će se glavnom katalogu pristupiti tek onda moći, kad bude popisana sva biblioteka. Onda će se katalog takodjer i štampati.

B. Izvještaj o gradskom muzeju i arkivu za god. 1907.

Dok je gradska knjižnica 7. decembra bila otvorena te služi svojoj svrsi, muzej se nije mogao otvoriti, jer još nema toliko predmeta.

Već prije nego li je bio gotov namještaj za jednu sobu muzeja, počelo se je oko sabiranja predmeta. Neke predmete preuzela je uprava muzeja od grad. pogl., nešto je dobila na dar, a nešto je opet kupljeno.

Tako isto se nije mogao ni grad. arkiv urediti do konca god. 1907. premda je već u rujnu 1907. prenesen u Kamenita vrata. Razlogom tomu, da se to nije moglo provesti bio je taj, što je trebalo najprije osušiti spise koji su – nalazeći se do tada u podrumu Gradske vijećnice – mnogo stradali od vlage. Mnogo je spisa tako i propalo, naročito XVIII. vijeka, jer ih je plijesan izjela.

Pravo dakle poslovanje oko muzeja i arkiva započelo je tekar ovom godinom, pa za to se ne može niti podastrijeti traženi izvještaj. Taj će uslijediti koncem 1908.

Što se tiče namještaja za arkiv i muzej, mora se priznati, da je u svemu vrlo prikladan, i da će potpuno odgovarati svojoj svrsi. Jedino treba u arkivu jedna polica.

Napokon izreći nam je toplu hvalu velemož. g. gradonačelniku dr. Milanu Amrušu, koji upire sve svoje rodoljubne sile oko podignuća ovih kulturnih institucija grada Zagreba.

U Zagrebu, 28. aprila 1908.

Klub Braće hrv. Zmaja
kao upravitelj grad. biblioteke, muzeja i arkiva
Emilij Laszowski, v.r.⁴⁴¹